

ƏZİZ MİRFEYZULLA OĞLU MİRƏHMƏDOV

Azərbaycan elmi-ədəbi fikri ağır itkiyə məruz qalmışdır. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığının və tənqidinin görkəmli şəxsiyyətlərindən biri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri doktoru, professor Əziz Mirfeyzulla oğlu Mirəhmədov 2002-ci il 30 avqustda ömrünün 83-cü ilində vəfat etmişdir.

1920-ci ilin 11 fevralında Bakı şəhərində dünyaya göz açmış Ə.M.Mirəhmədov Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunu bitirdikdən sonra ömrünü ədəbiyyatşünaslıq elminə həsr etmişdir. Hələ keçən əsrin 30-cu illərindən mətbuatda elmi məqalələrlə çıxış edən alim humanitar elminizin və milli ideologiyamızın bu məsul sahəsində 60 il qələm çalmışdır. Bir müddət rəhbər vəzifələrdə çalışmasına baxmayaraq, Ə.Mirəhmədovun səmərəli elmi fəaliyyəti əsas etibarilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Ədəbiyyat İnstitutu ilə bağlı olmuşdur. Burada laborantlıqdan direktorluğa qədər yüksəlmiş Ə.Mirəhmədov son zamanlar institutun mətnşünaslıq şöbəsinin müdiri vəzifəsini daşıyırdı.

Ədəbiyyatımızın bütün dövrlərinin və janrlarının mahir bilicisi olan, bunların araşdırılmasında qələmini sınayan Ə.Mirəhmədovun əsas tədqiqat sahəsini XIX-XX əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı təşkil edirdi. Onun "M.F.Axundov", "Abdulla Şaiq", "Azərbaycan Molla Nəsrəddini", "Yazıçılar, talelər, əsərlər", "Azərbaycan ədəbiyyatına dair tədqiqlər (XIX-XX əsrlər)" və b. monoqrafiyaları bu dövrün ədəbi-estetik problemlərini fundamental şəkildə qoyub həll edən ciddi elmi əsərlər kimi mütəxəssislər arasında böyük nüfuz qazanmışdır. Əziz Mirəhmədov həm də respublikada mətnşünaslıq elminin bünövrəsini qoymuş, bir çox Azərbaycan klassiklərinin akademik və kütləvi nəşrlərini uğurla həyata keçirmişdir. Onun elmi rəhbərliyi altında hazırlanmış və nəşr olunmuş "Azərbaycan mətnşünaslıq məsələləri" kitabı elmi ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Onun rəhbərliyi altında hazırlanmış və birinci cildi çapdan çıxmış "Molla Nəsrəddin" jurnalının transliterasiyası isə Ə.Mirəhmədov mətnşünaslıq məktəbinin ən böyük uğurlarından biri sayılmalıdır.

Azərbaycan ədəbiyyatşünaslıq terminalogiyasının hazırlanması və nəşri sahəsində də Ə.Mirəhmədovun xidmətləri böyükdür. Onun tərtib etdiyi "Ədəbiyyatşünaslıq terminləri lüğəti" dəfələrlə nəşr olunmuş, 1998-ci ildə isə alimin bu əsəri "Ədəbiyyatşünaslıq ensiklopediyası" adı ilə xeyli təkmilləşdirilmiş və zənginləşdirilmiş variantda çap edilmişdir.

12 kitabın 500-dən artıq elmi məqalənin müəllifi olan Ə.Mirəhmədovun elmi rəhbərliyi və məsləhətçiliyi altında 12 doktorluq, 30-dan çox namizədlik dissertasiyası müdafiə edilmişdir.

Respublikanın aparıcı tənqidçilərindən olan Ə.Mirəhmədov Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin işində də yaxındaş iştirak etmiş, dərın məzmunlu məruzələri ilə ədəbi ictimaiyyətin diqqətini cəlb etmişdir.

Görkəmli alim, elm təşkilatçısı və səmimi insan Əziz Mirəhmədovun xatirəsi onu tanıyanların və sevənlərin qəlbində daim yaşayacaqdır. Qəbri nurla dolsun.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi